

Eesti tööturu ja majandusnäitajate ülevaade

Rahastanud
Euroopa Liit

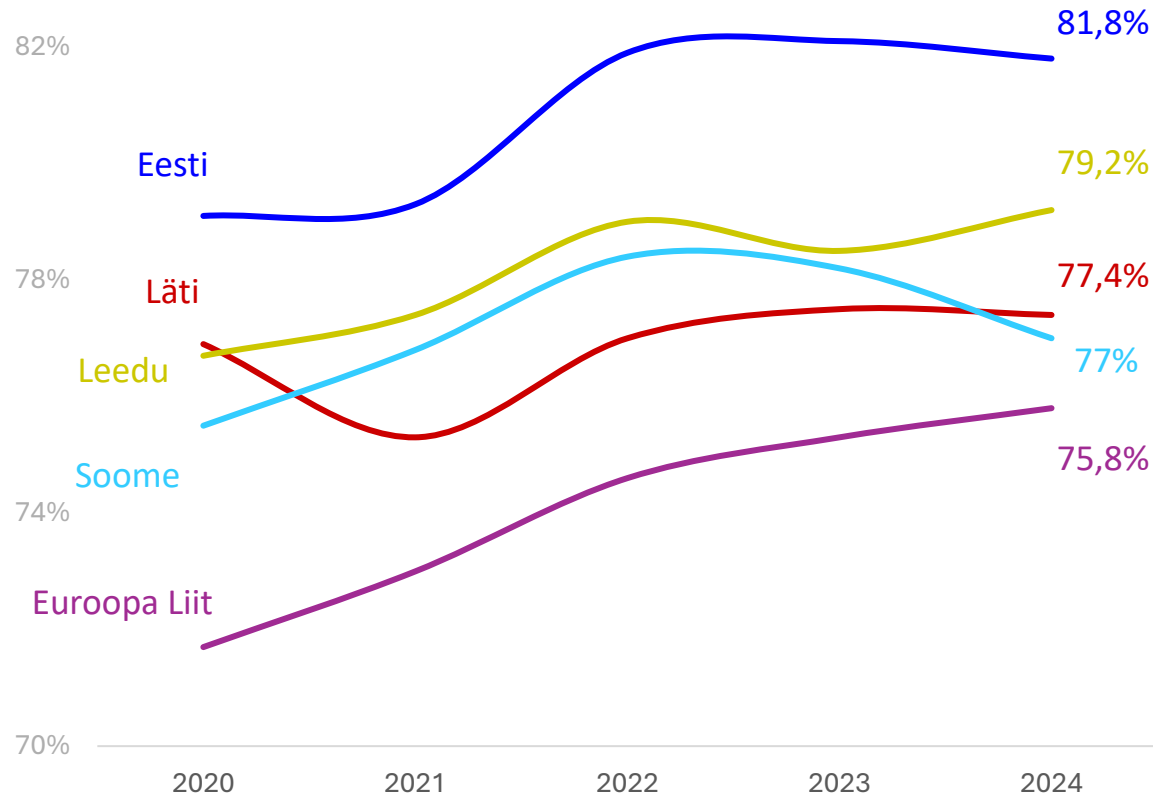
Ulla Saar
Töö – ja võrdsuspoliitika asekancler
Majandus – ja kommunikatsiooniministeerium
22.04

Tööturg täna

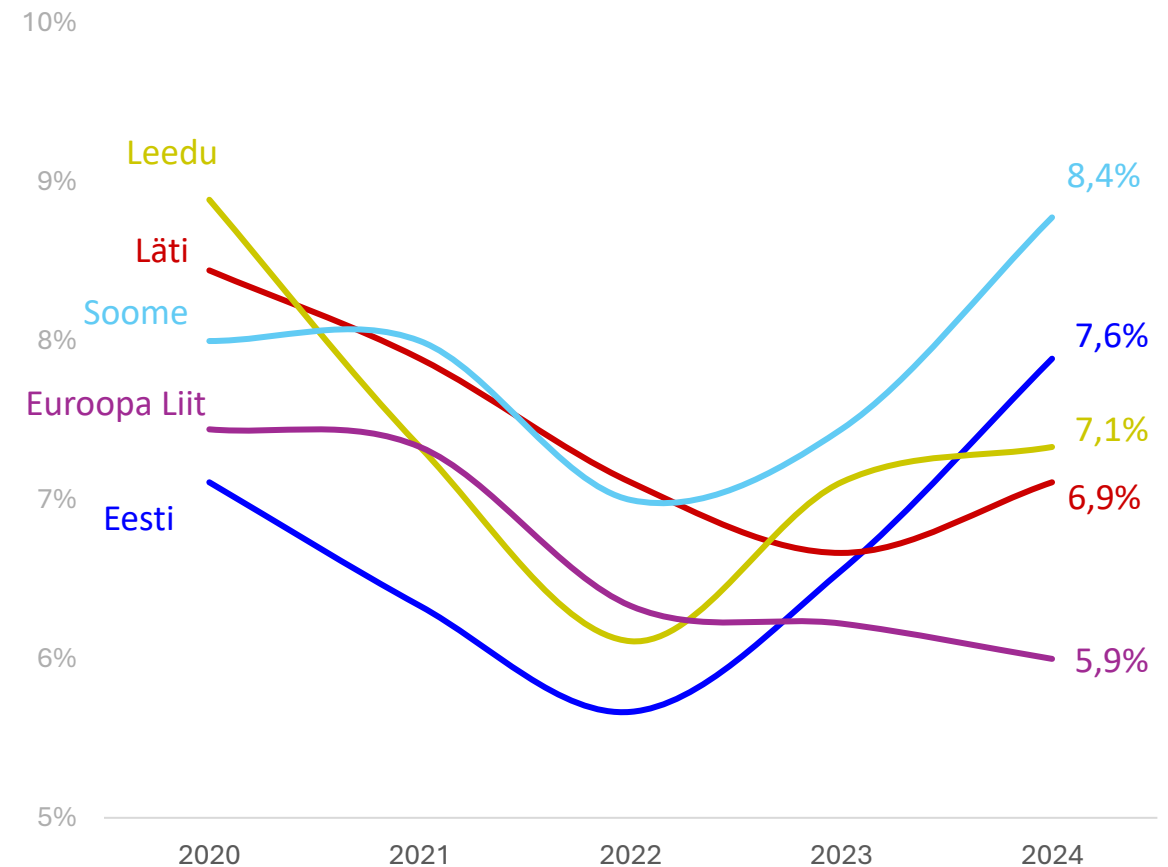
Võrdlus teiste riikidega

Eesti tööhõive on jätkuvalt regiooni kõrgeim, töötus on tõusnud

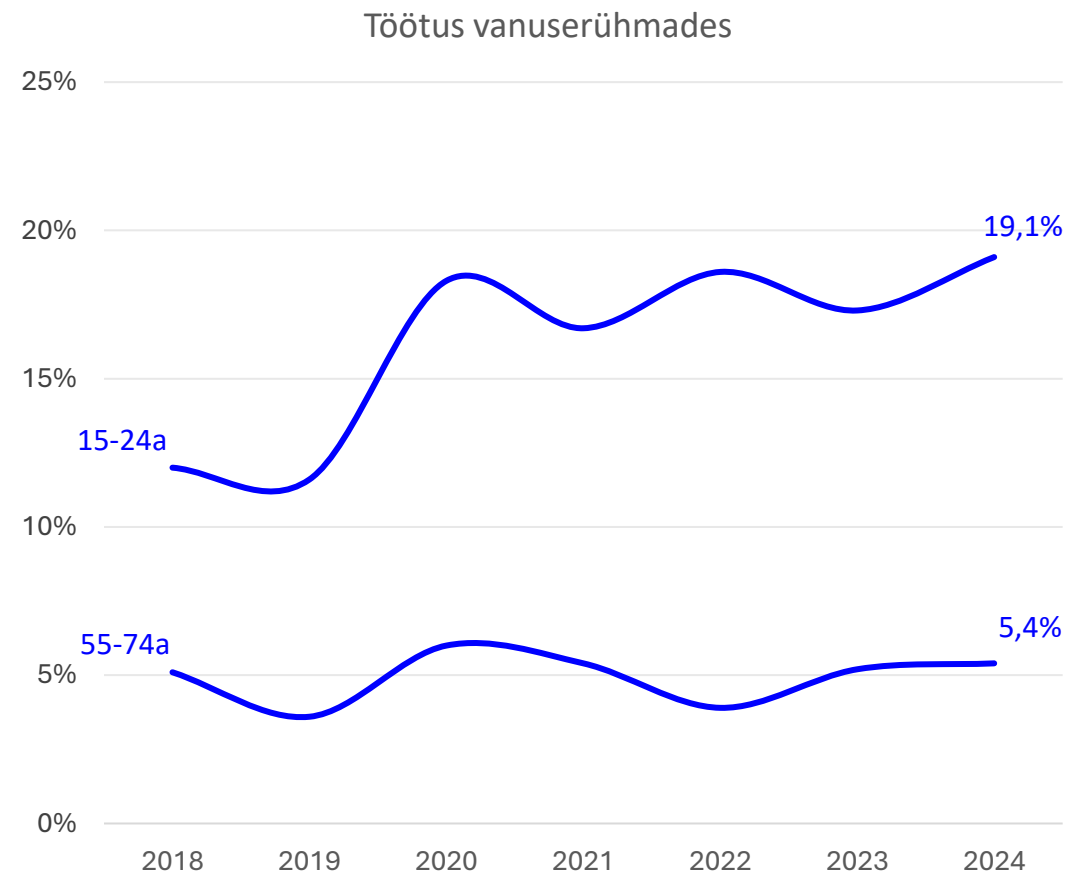
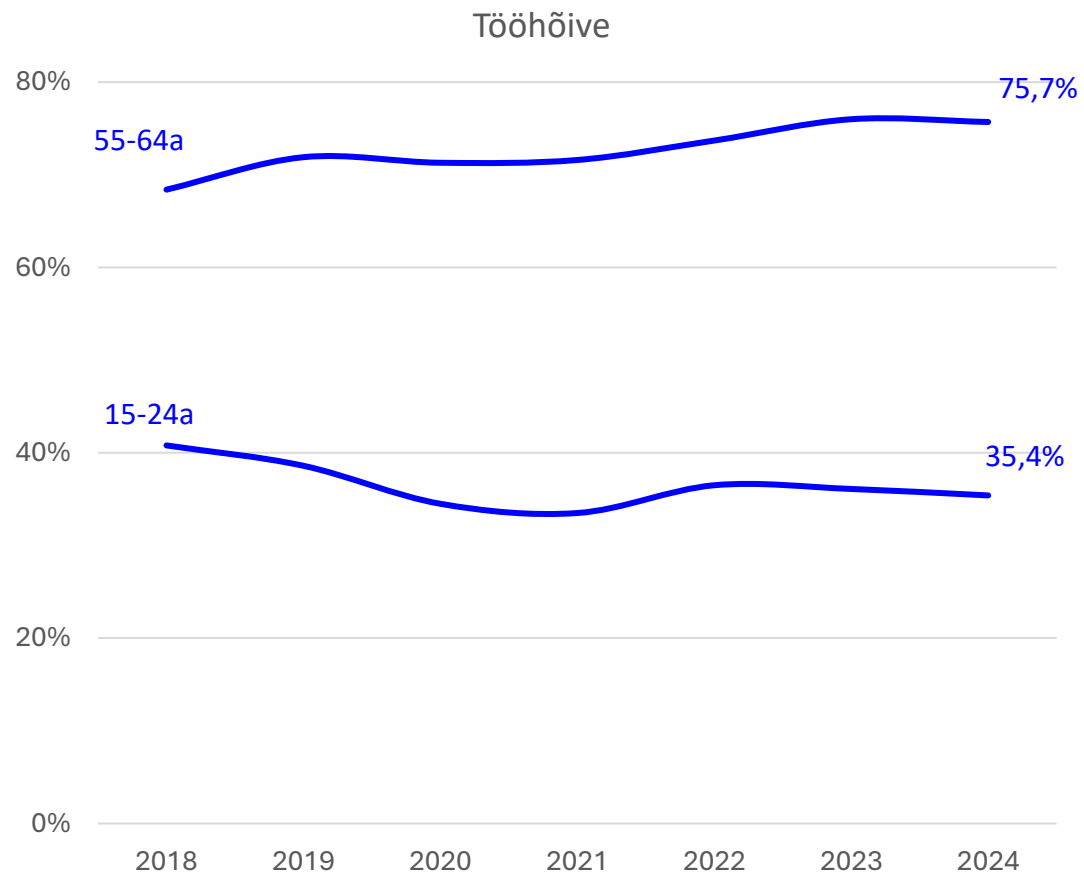
Tööhõive (20-64a)

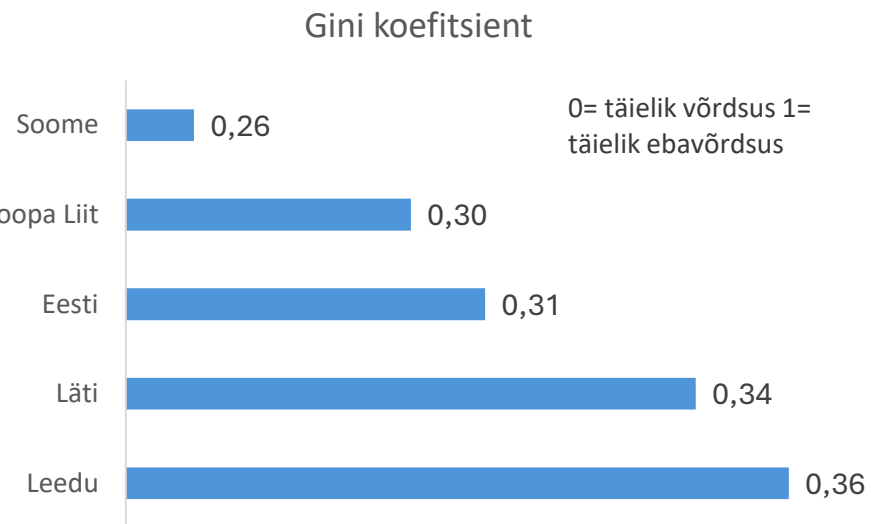
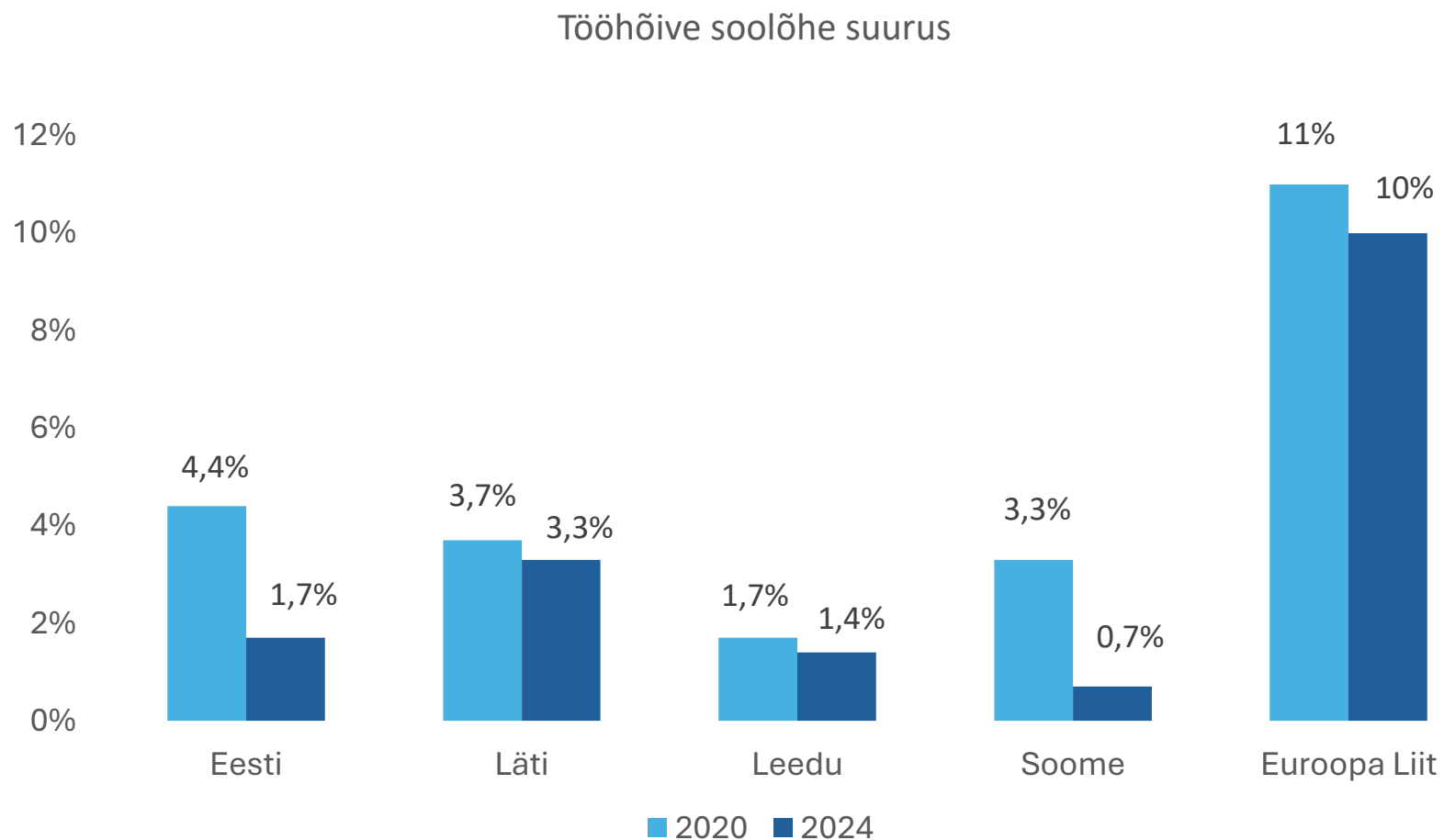
Töötuse määr (15-74a)

Eesti tööhõive ja töötus vanuserühmades

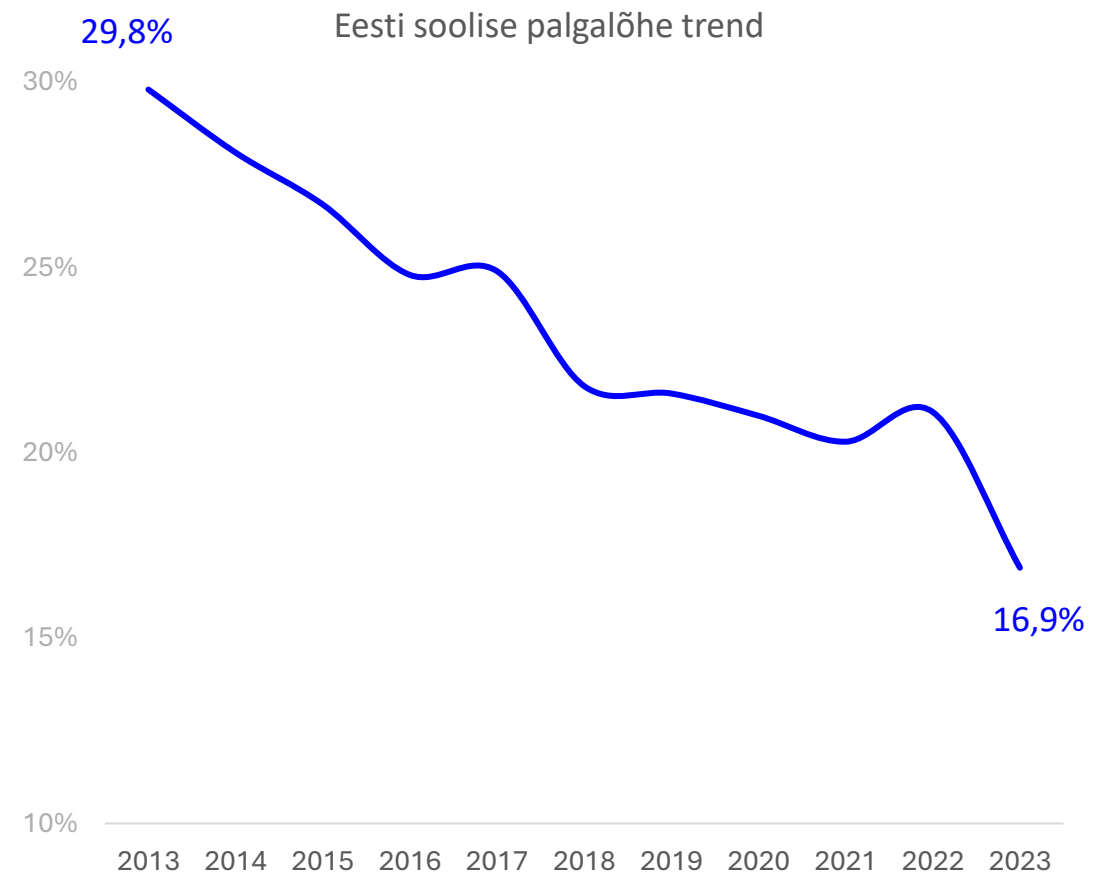
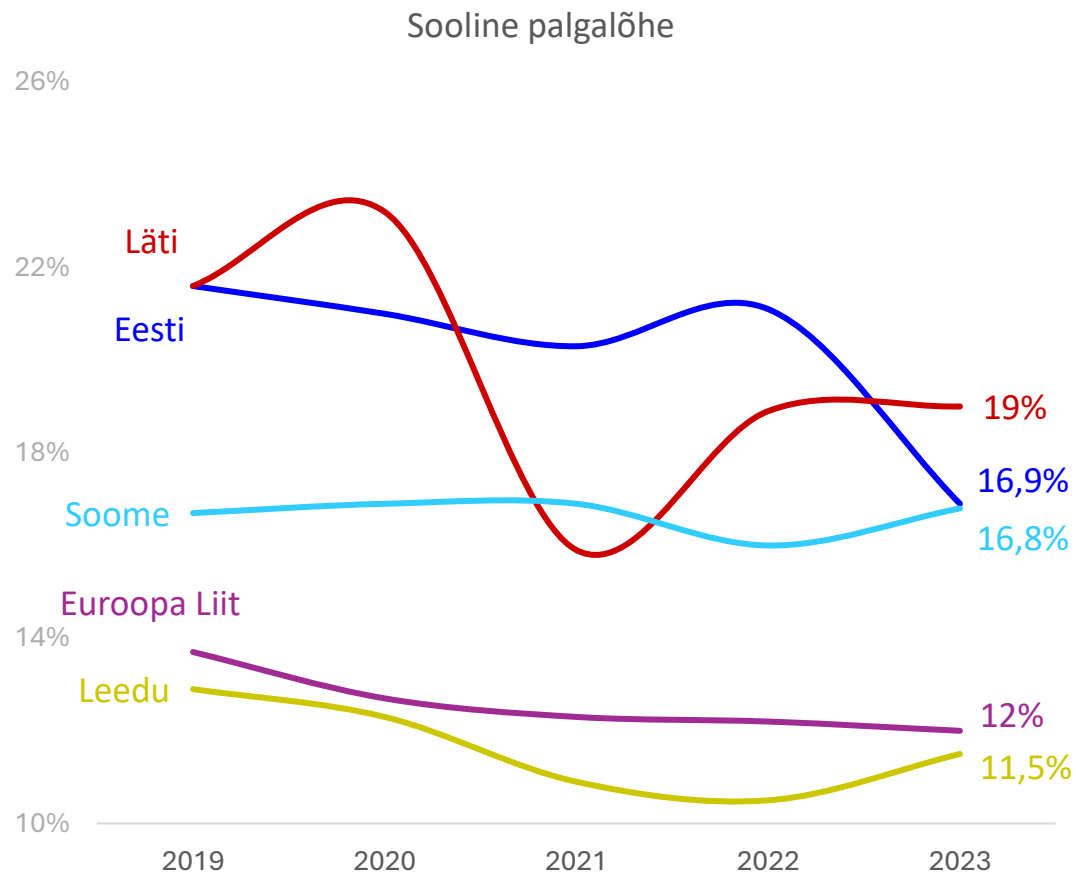

Eesti tööhõive soolõhe on vähenenud

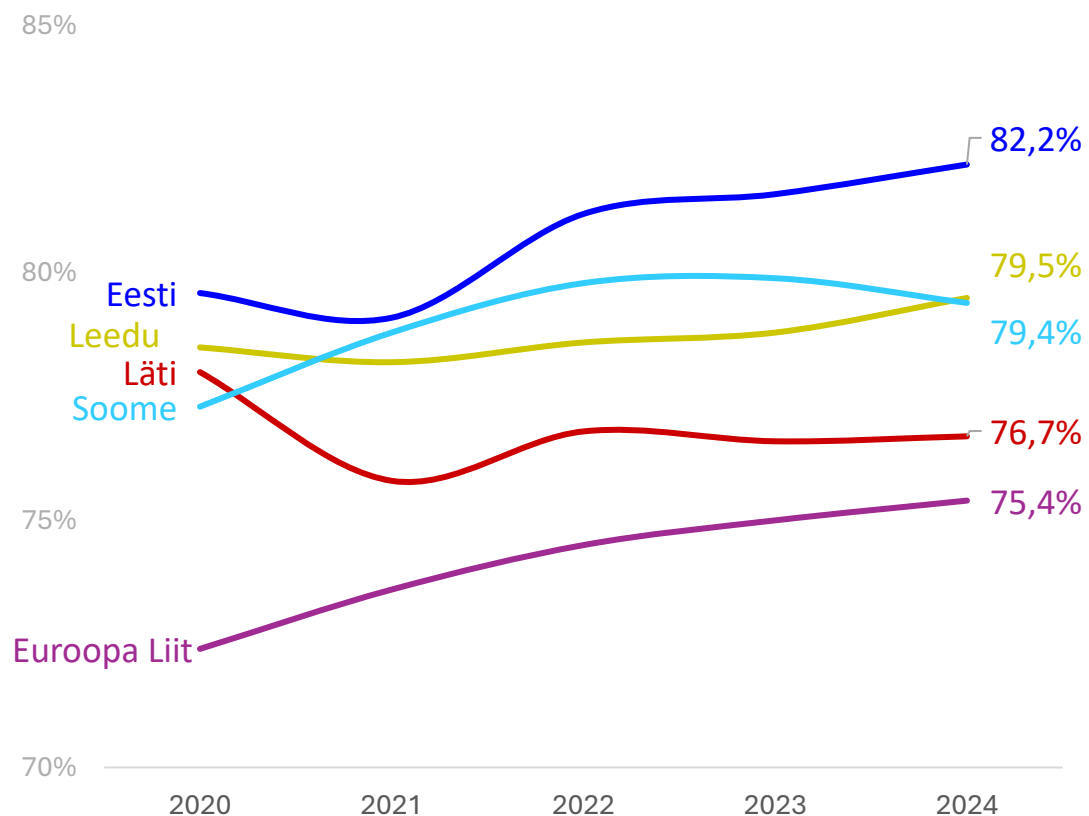
Gini koefitsient mõõdab
ühiskonna sissetuleku
ebavõrdsust skaalal 0-1

Eesti sooline palgalõhe on viimase kümnenendi jooksul langenud 14%

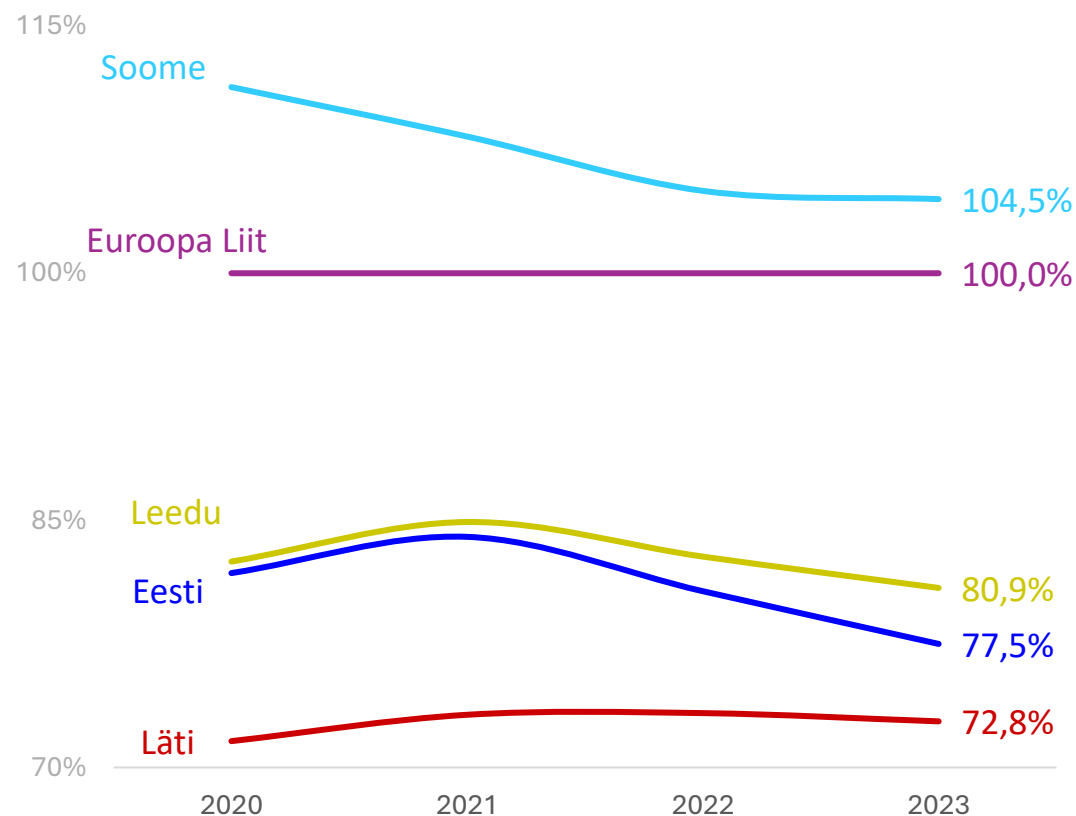

Eesti töajõus osalemise määr on Euroopa 4. kõrgeim

Töajõus osalemise määr

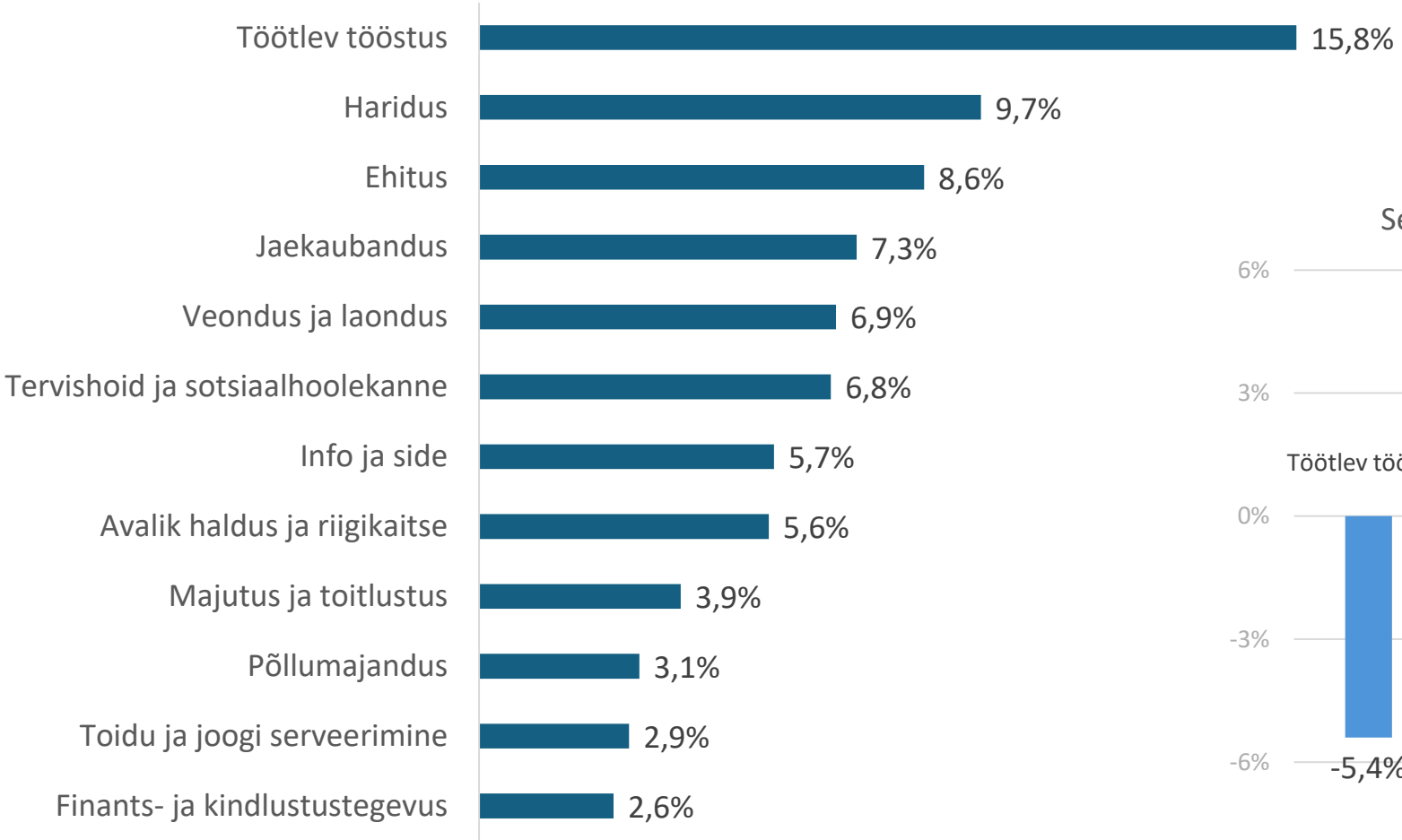

Töajõu tootlikkus (100%=Euroopa keskmine)

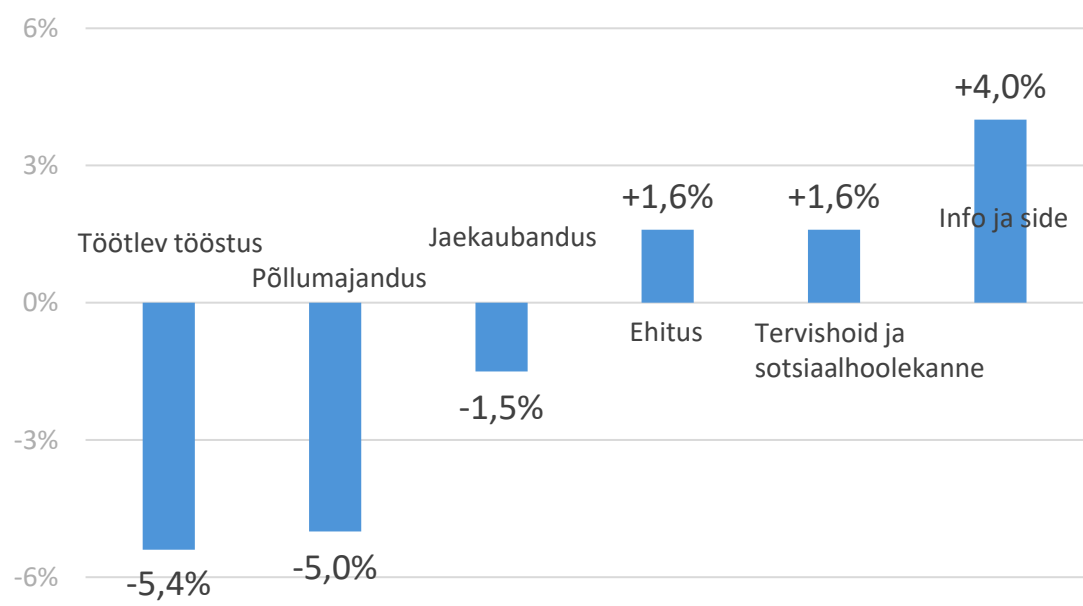

Töötlevas tööstuses on hõivatuid 5 korda rohkem kui põllumajanduse sektoris

Sektoriaalne tööhõive 2024

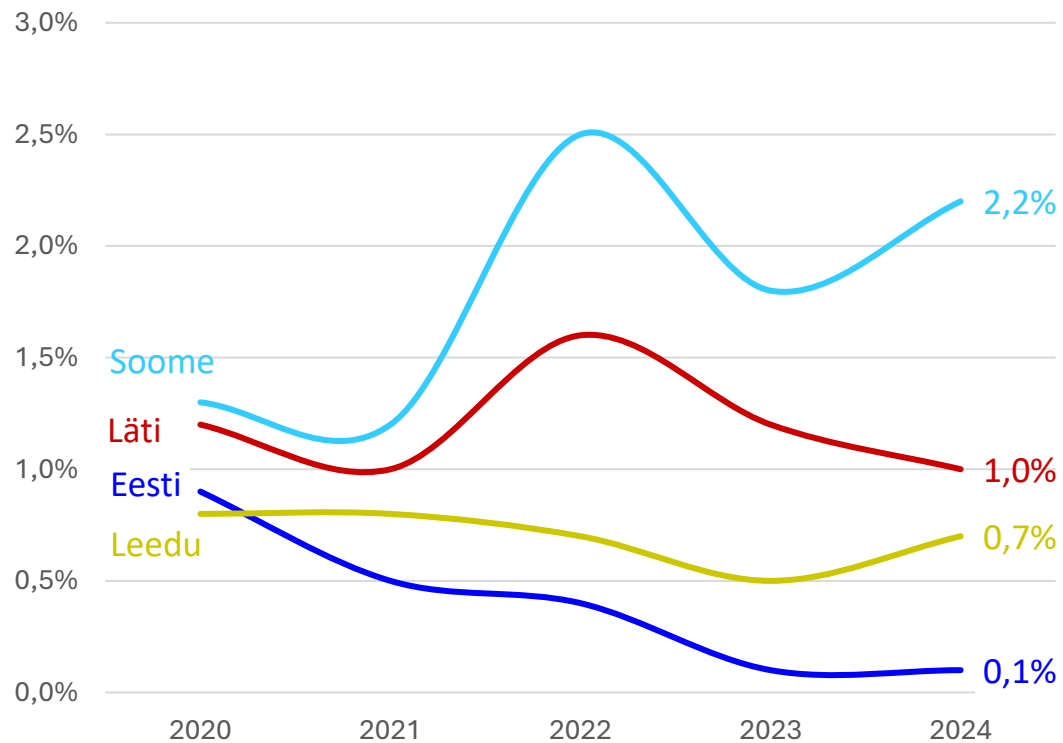

Sektoriaalse tööhõive muutus viimase 25 aastaga

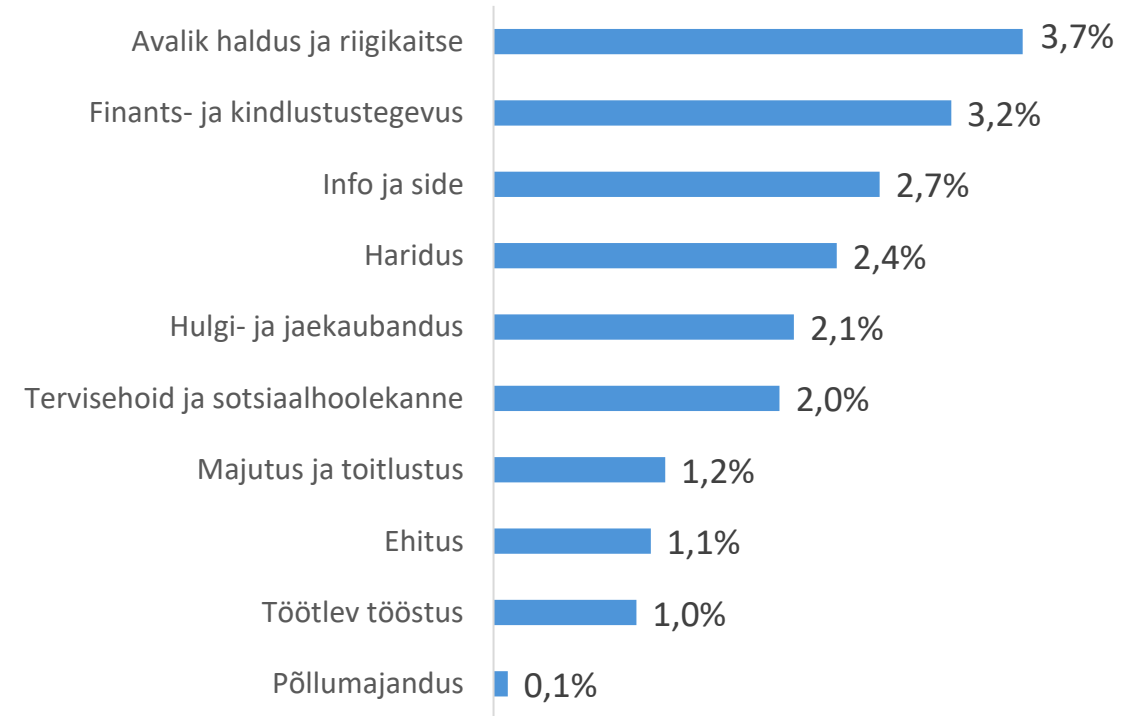
Vabade ametikohtade määr põllumajanduses on madal

Vabade ametikohtade määr
põllumajanduse sektoris

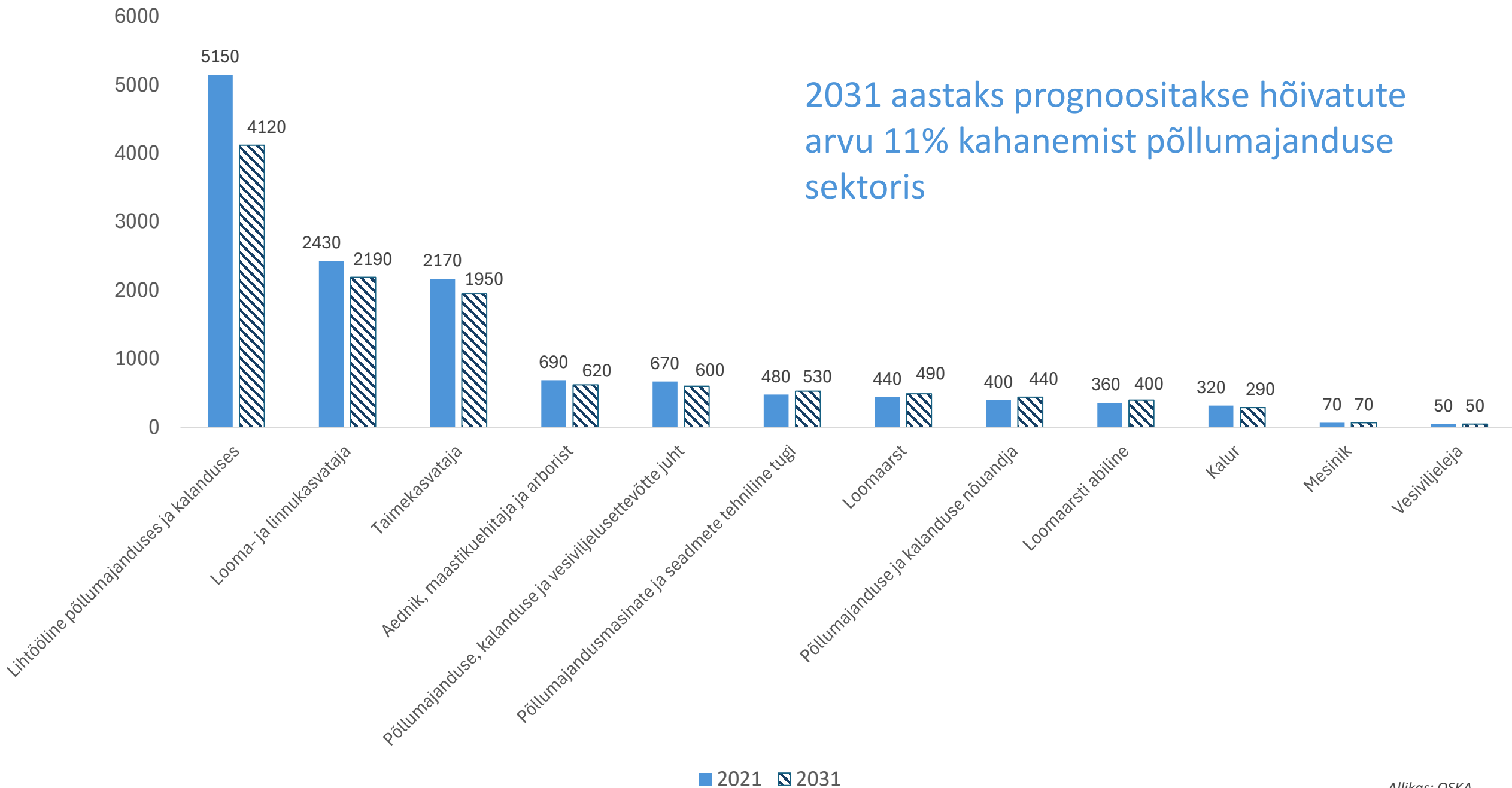
Allikas: Eurostat

Vabade ametikohtade määr Eestis, 2022 IV
kvartal

Allikas: Statistikaamet

Põllumajanduse põhikutseala hõivatute arvu prognoos

Põllumajanduse tulevik

Ülemaailmsed trendid, mis mõjutavad põllumajandust

Rahvastikumuutused

Tehnoloogia areng ja innovatsioon

Väärtusmaailma teisenemine

Keskkond ja rohepööre

Põllumajanduses olulised erialased oskused

Mitmekesised erialased oskused ja laiapõhjalised valdkondlikud teadmised

Majandusalased teadmised ning müügi, turunduse ja ekspordi alased oskused

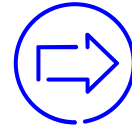
Ringmajanduse, keskkonna ja rohepöörde alased teadmised, sh keskkonnasäästlikud tootmistehnoloogiad, jäätmete kasutamine ja biotehnoloogia

Õigusalased teadmised

Suhtlus- ja kommunikatsioonioskus

Digioskused ning oskus kasutada oma töös vajaminevaid tehnoloogilisi lahendusi ja töötada suurandmetega

Teadmised LEAN-tootmise põhimõtetest

Põllumajanduse tulevikku mõjutavad märksõnad

Biotehnoloogia ja -informaatika

Nanotehnoloogia

Energiat säästvad ja jäätmete kasutamise tehnoloogiad

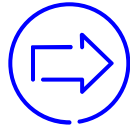
Sensorid ja automatiseerimine

Robotika

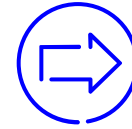
Põllumajanduse kõrghariduse või kutseala lõpetanute teadmisi peetakse tugevaks

Põllumajanduse kutsehariduse lõpetajate arv on pisut langenud

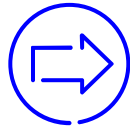
Kõige rohkem lõpetajaid põllumajandusharidusega põhikutsealadel: aednik, maastikuehitaja, arborist

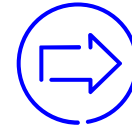
Kutsehariduste õppekavade ajakohastamine tulevikuks

Põllumajanduse kõrgharidusõppe lõpetajate arv on püsinud stabiilsena

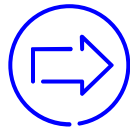
Välisüliõpilasi õpib valdkonna kõrg- ja kutsekoolides vähe, v.a loomaarsti õppes

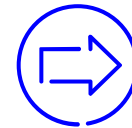
Tihedama koostöö vajadus koolide ja tööandjate vahel praktikakorraldusest, õppekavade arenduses ja kutsestandardite koostamises

Tööandjad kiidavad üliõpilaste head teoreetilist baasi, kuid peavad vajalikuks tõsta praktiliste oskuste taset

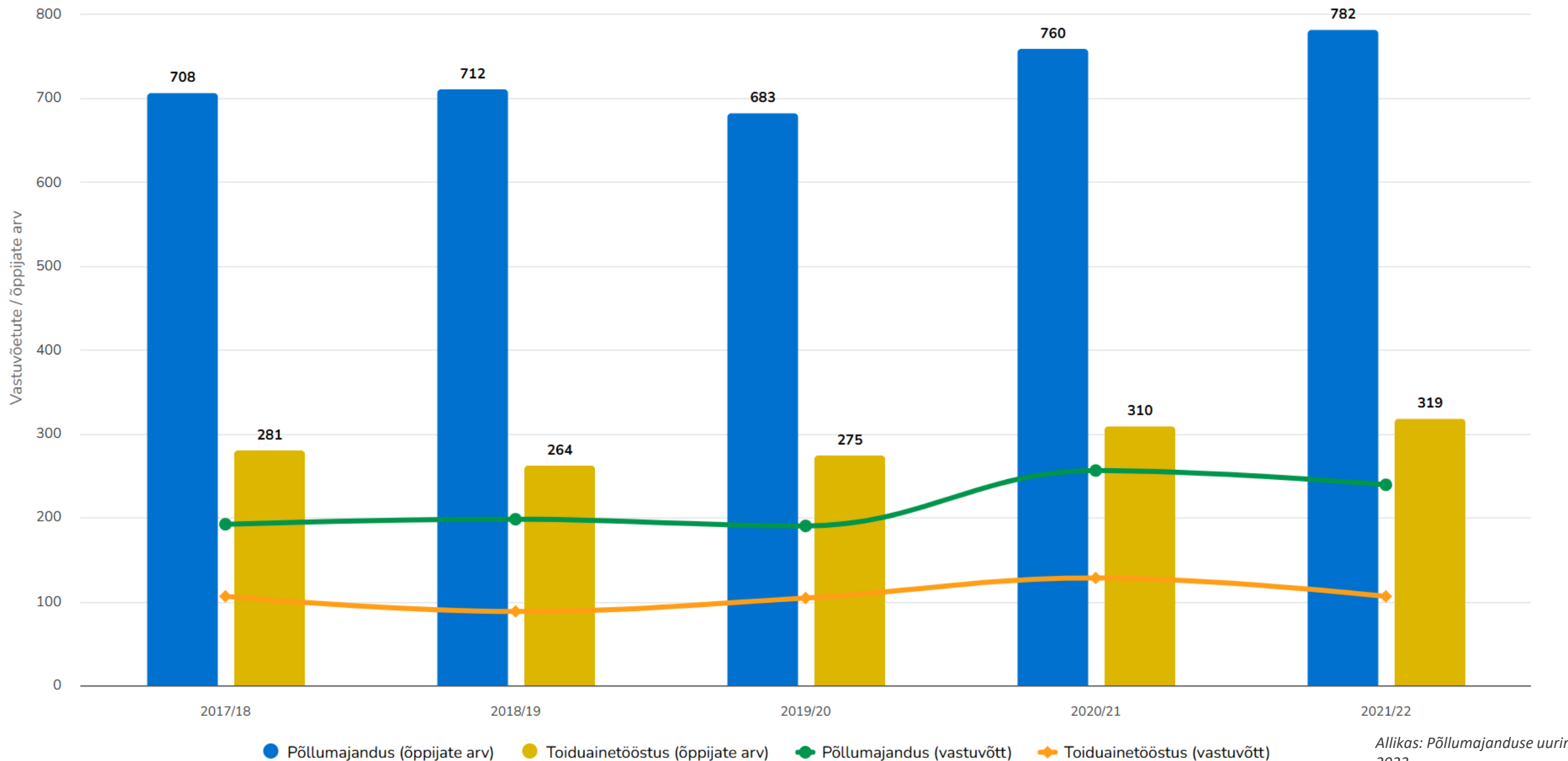

Põllumajanduse täiendusõppe võimalusi peetakse heaks

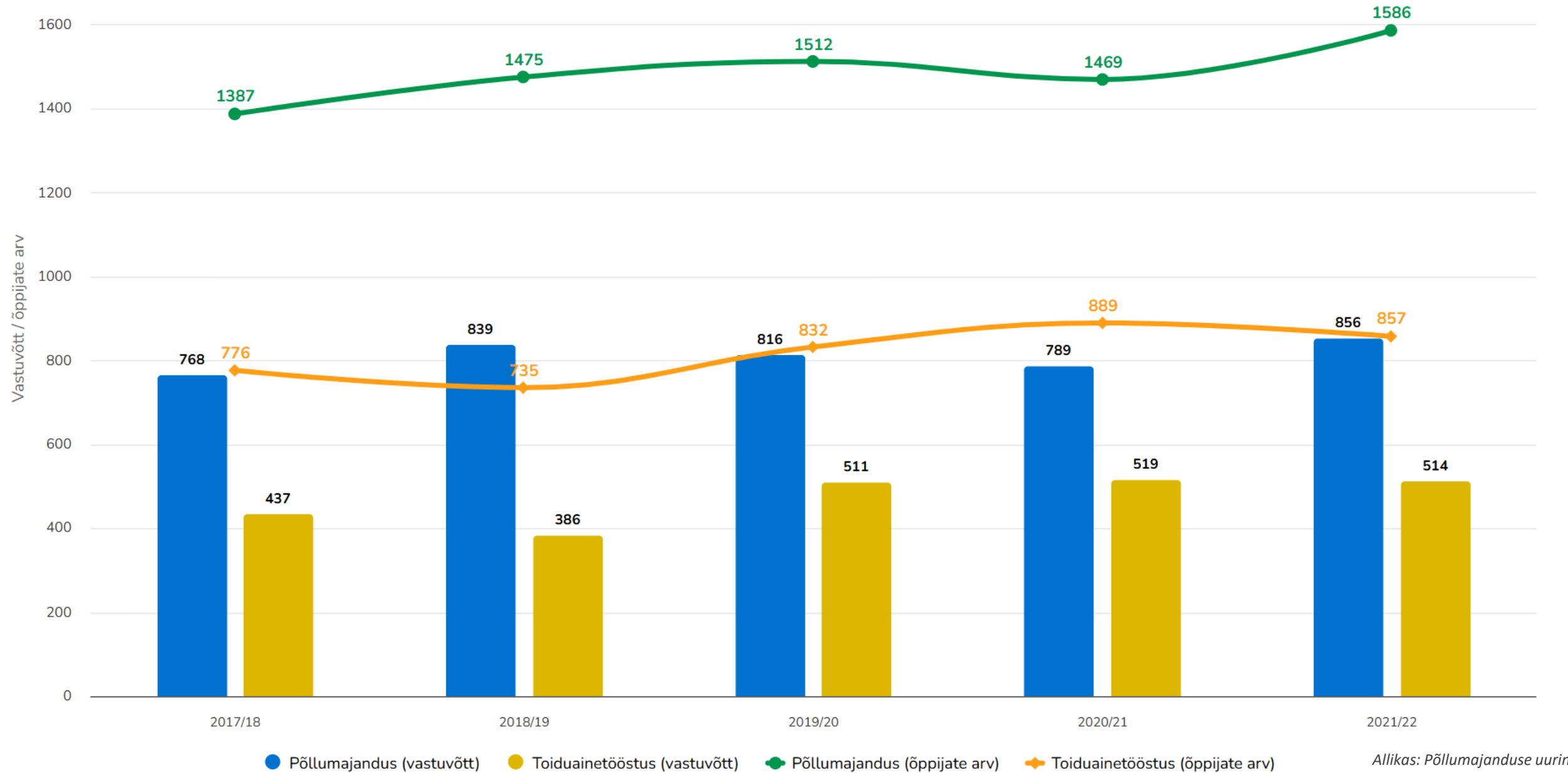

Kõige rohkem lõpetajaid toiduainetööstuse põhikutsealadel: pagar, kondiiter, maiustuste valmistaja

Vastuvõtt ja üliõpilaste arv valdkonna kõrghariduses

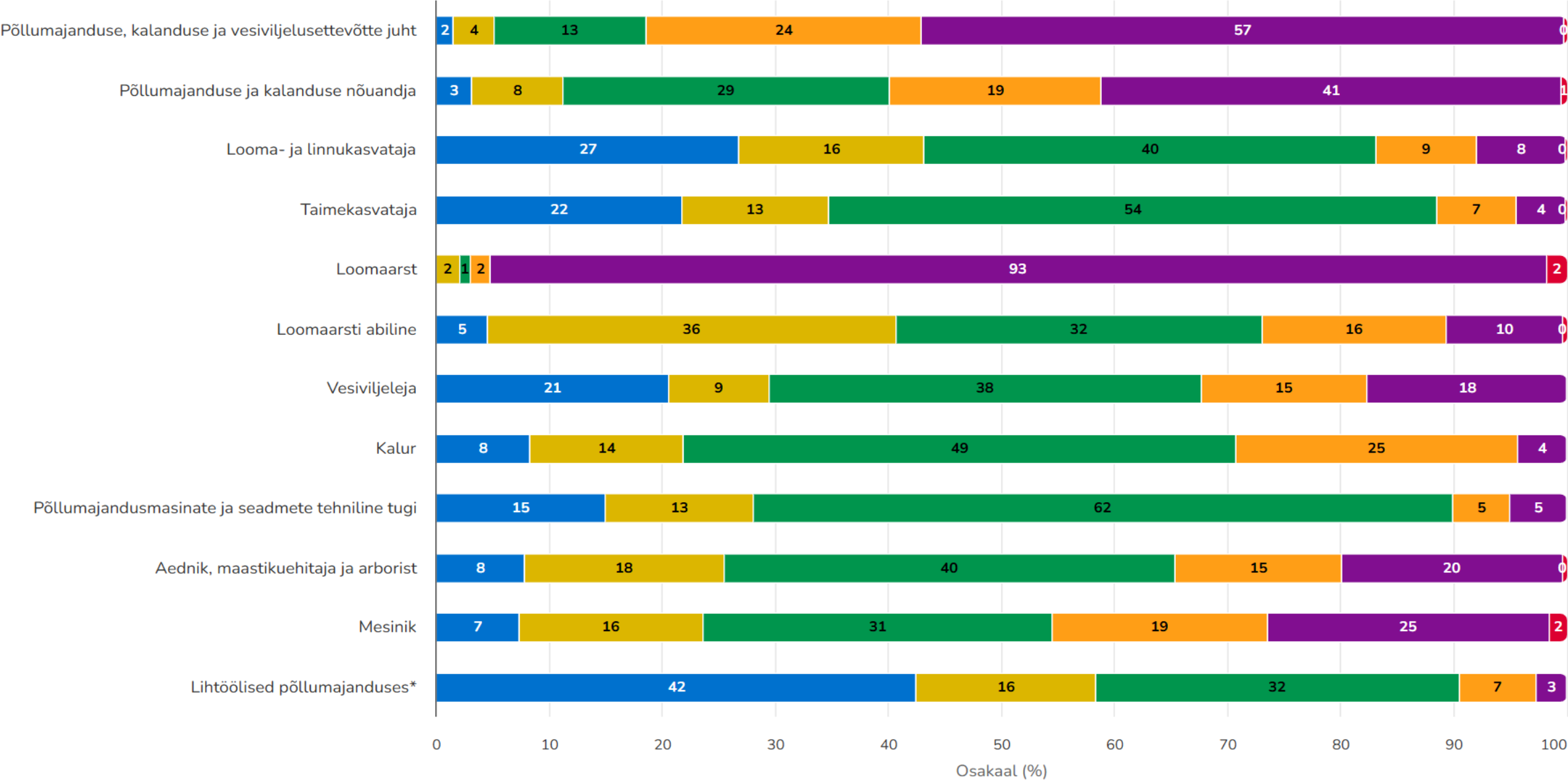

Vastuvõtt ja õppijad valdkonna kutseõppes

Allikas: Põllumajanduse uuring
2023

Põllumajanduse põhikutsealadel töötavate töötajate hariduslik taust

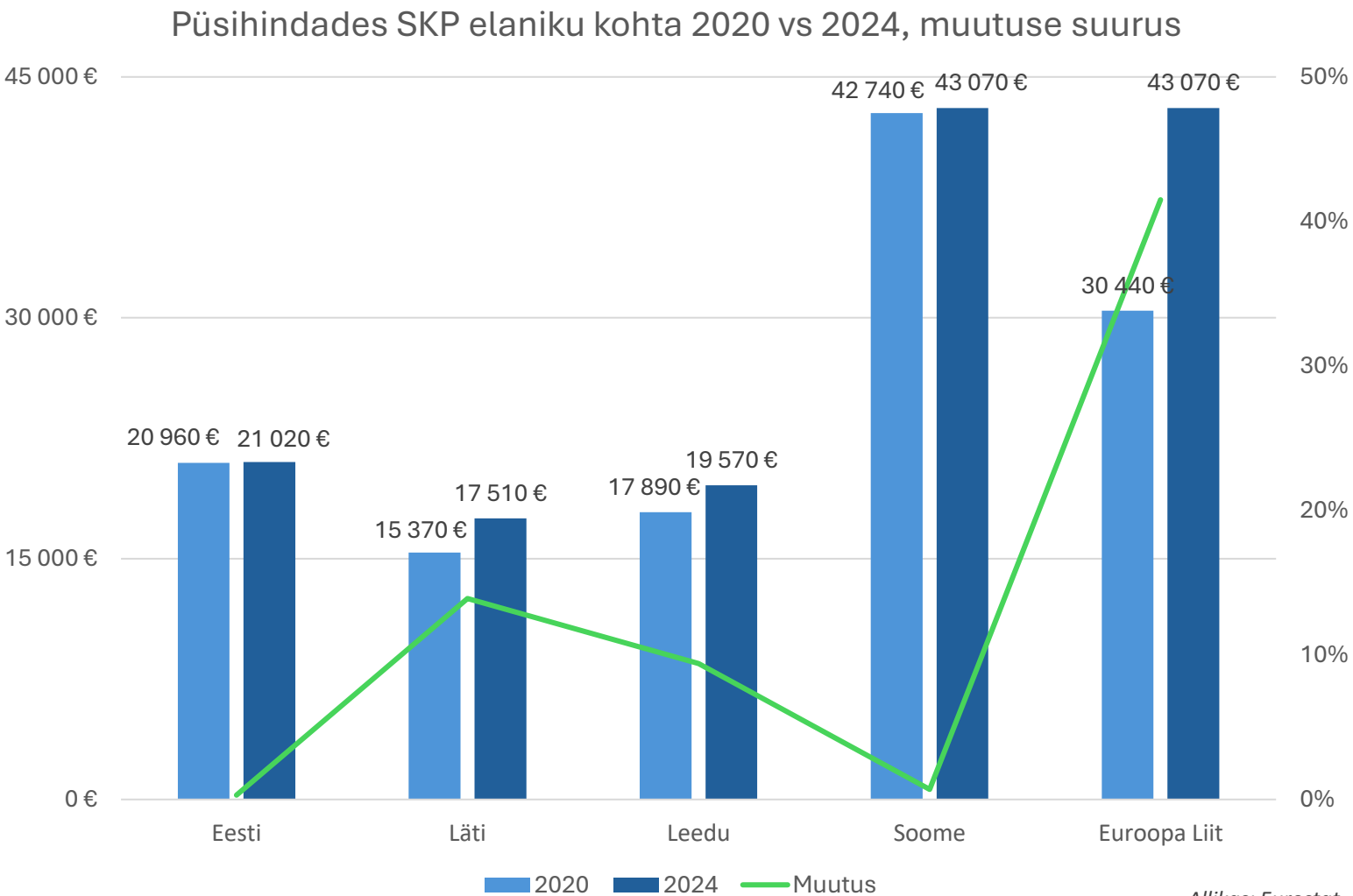
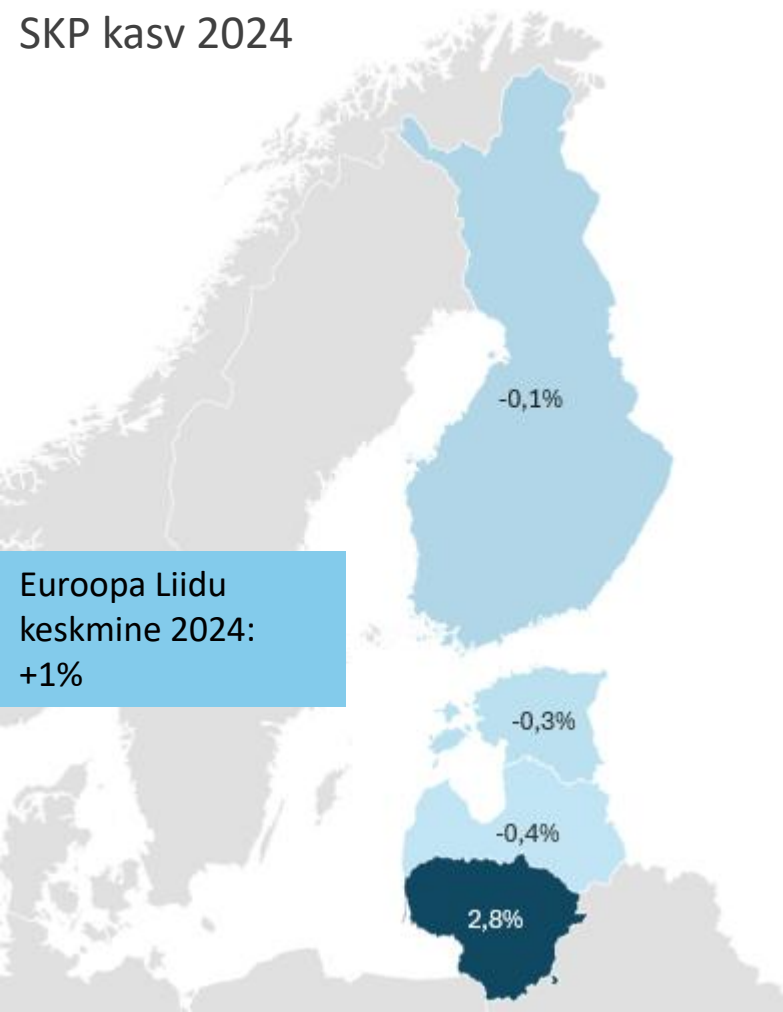

● Põhiharidus või madalam ● Üldkeskharidus ● Kutseharidus ● Bakalaureus või rakenduskõrgharidus ● Magister ● Doktor

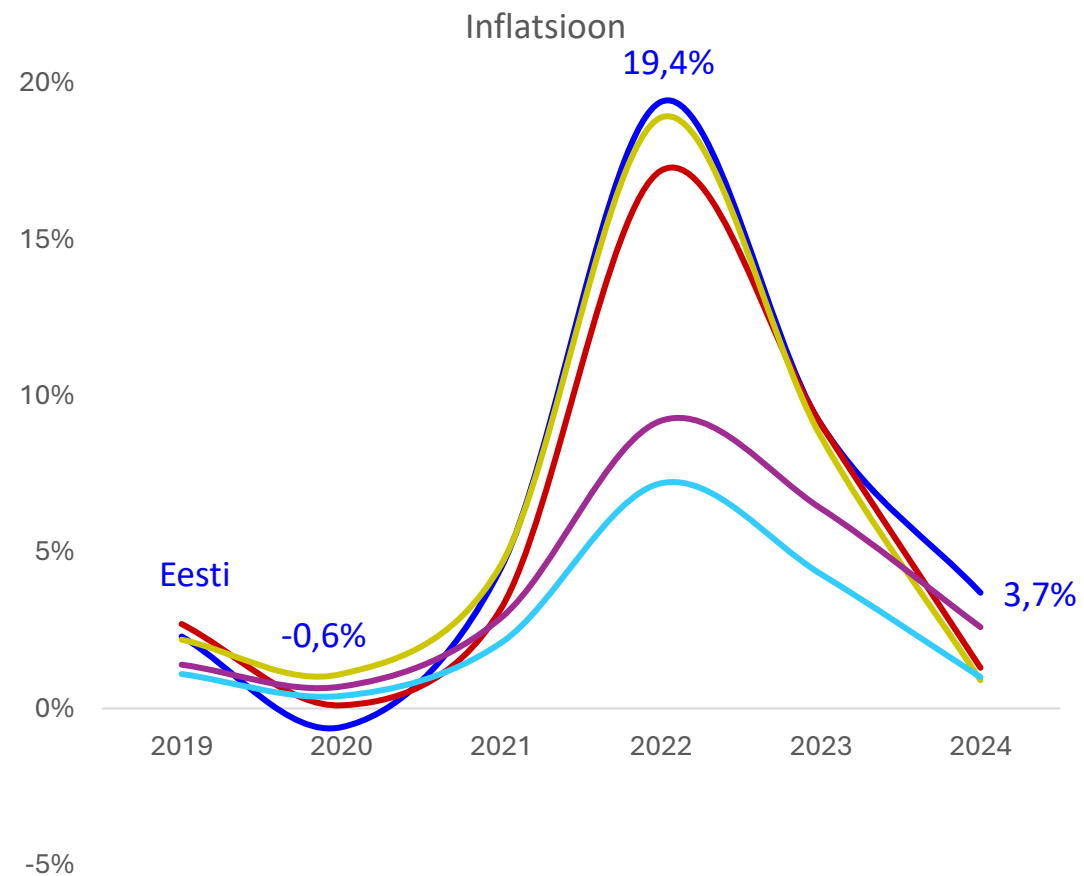
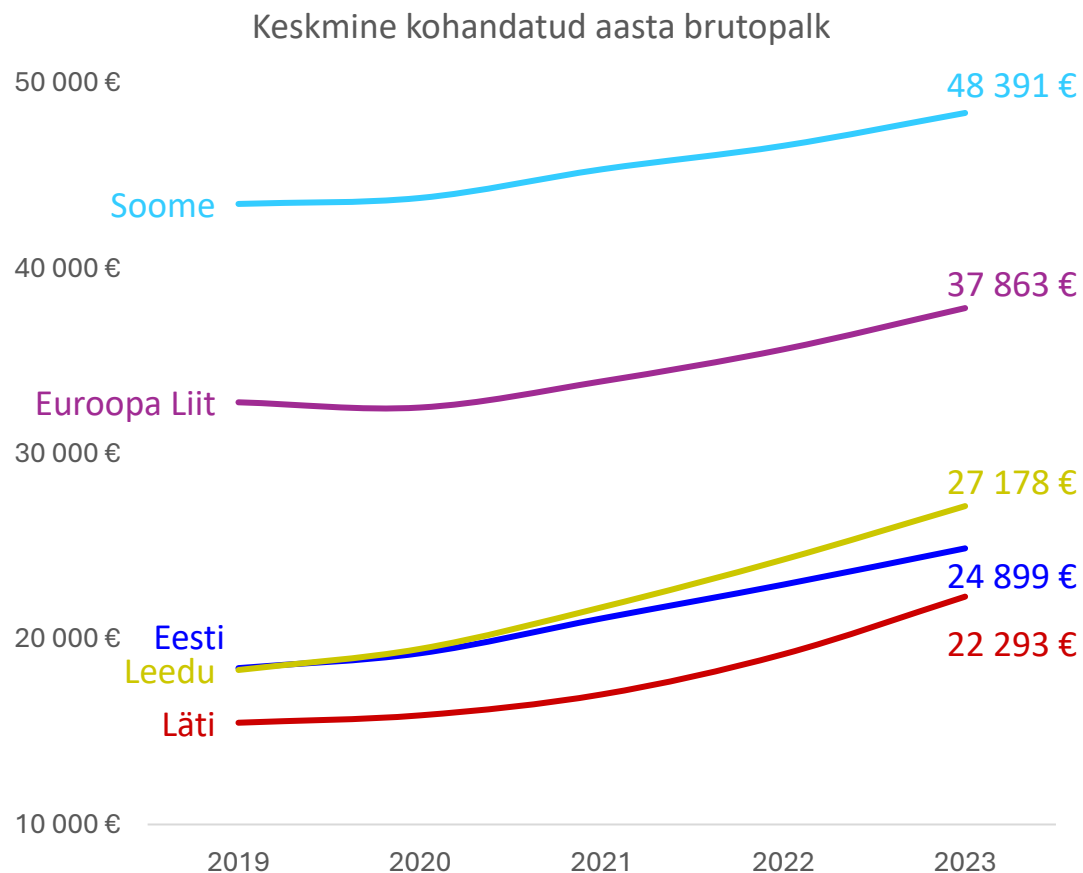
Allikas: Põllumajanduse uuring, 2023

Eesti SKP elaniku kohta on vaatamata minimaalsele kasvule Balti riikide kõrgeim

SKP kasv 2024

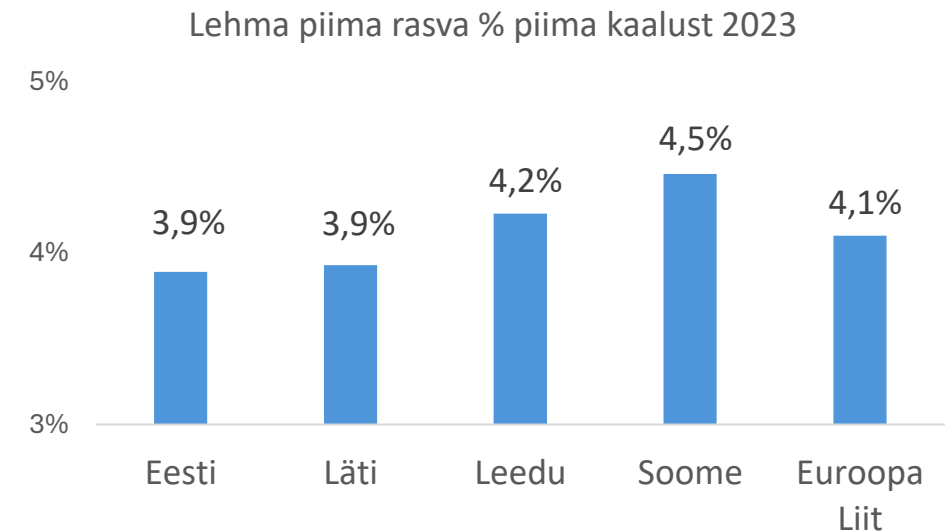
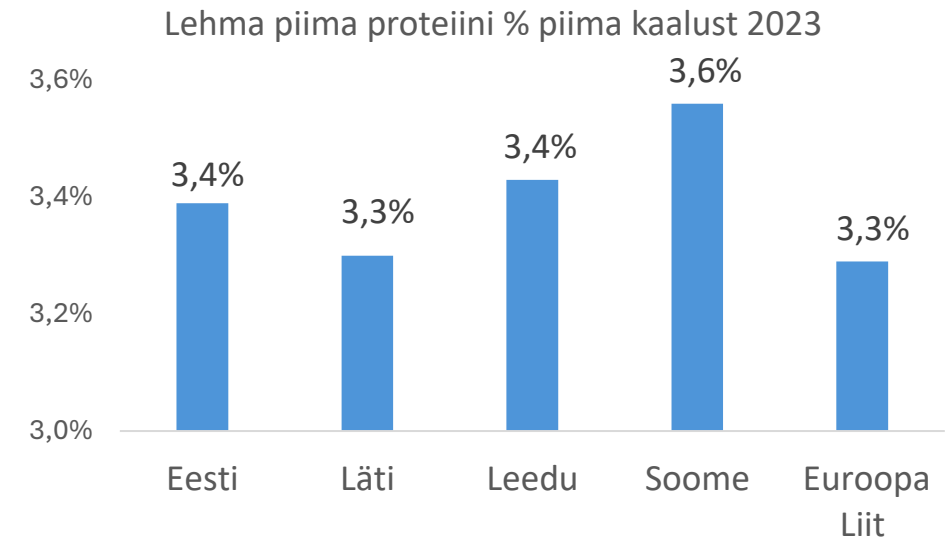
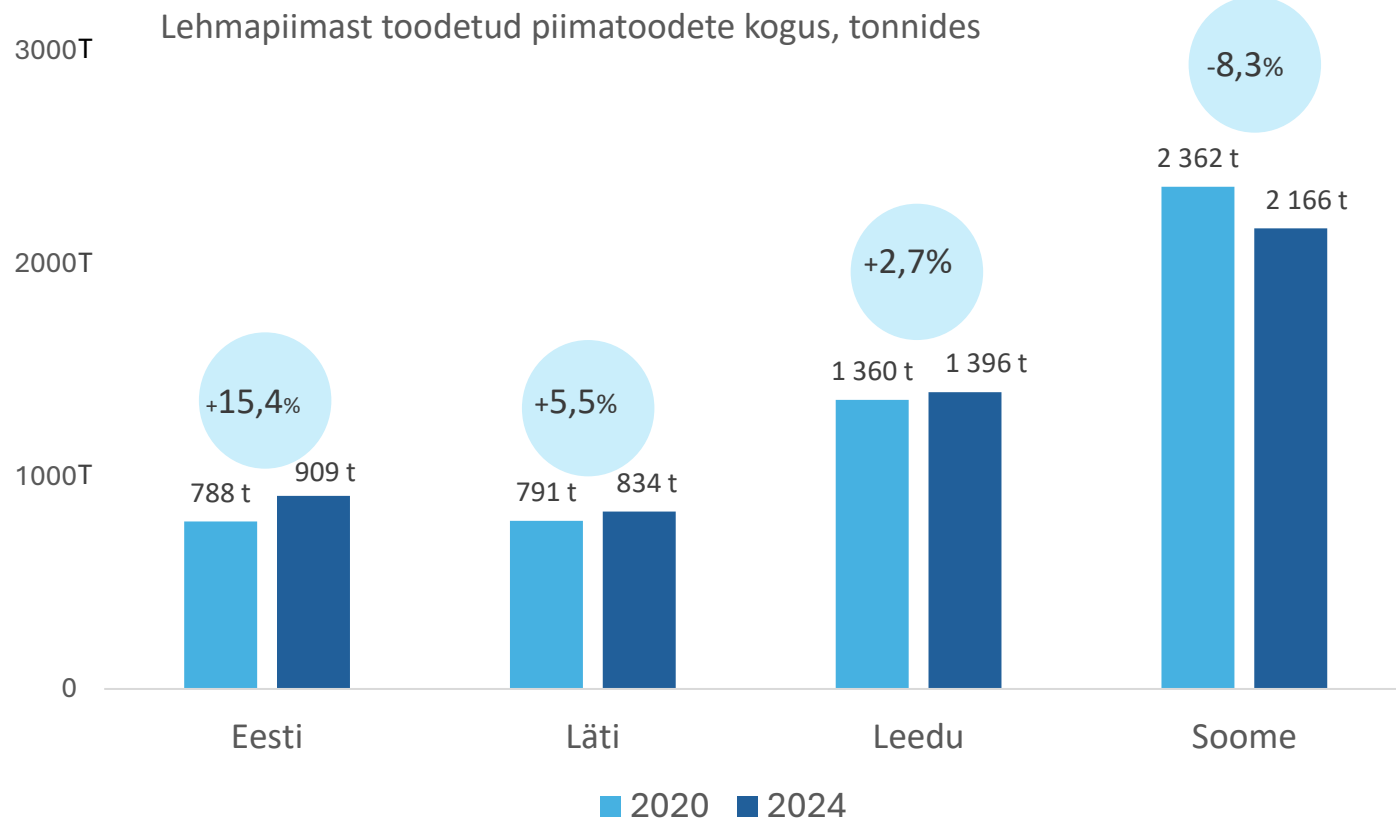

Inflatsioon Eestis läbis kõik äärmused, kuid olukord on nüüdseks paranemas

Piimatoodete valmistamine

Eestis on märkimisväärselt kasvanud

Eesti piimatoodang lehma kohta on suurenenud 2,5 korda viimase 35 aastaga

Viimase 30 aastaga on maailma piimatootmine suurenenud rohkem kui 77% (930 milj tonni, 2022)

Eesti rekord 2025: holsteini tõugu lehm lüpsis teisel laktatsioonil 23 600kg piima

Eesti piimalehmade produktiivsus on Euroopa tipptasemel

India on maailma suurim piimatootja, tootes ~22% maailma piimast. Järgnevad Ameerika Ühendriigid, Pakistan, Hiina, Brasiilia

Eesti piimalehmi on võrreldes 1988 aastaga 73% vähem, kuid keskmine piimatoodang lehma kohta on 2,5x kõrgem

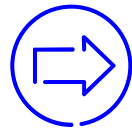
Tööturg tulevikus

Väljakutsed, mis vajavad lahendust

Eesti majanduse taastumine 2025 +

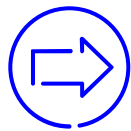
Kaupade eksport +13%
jaanuar 2025 (1,5 mld €)

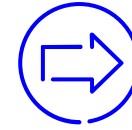
Kaupade import +16% jaanuar
2025 (1,8 mld €)

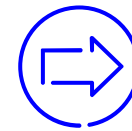
Tööturu olukord püsib
stabiilne

Absoluutse vaesuse määr
langes -23%, 2023 (2,7%)

**tänavune majanduskasv
küündib 1,5%ni ning kiireneb
kahel järgmisel aastal 2,5%
lähedusse**

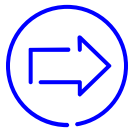

SKP aastane reaalkasv
+1,2%, IV kvartal 2024

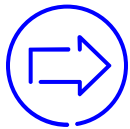
ASK konkurentsivõime raport

- Kvalifitseeritud tööjõud.
- Lõhe oskuste ja tegeliku töö vahel ja tööjõu voolavus.
- Eesti ettevõtete digitaliseerituse ja automatiseerituse tase on madal.
- Majanduse ressursitootlikkus.
- Bürookraatiat on liiga palju ja vähene selgus valitsuse prioriteetides.
- Kapitali hind kõrgem kui enamikus teistes ELi riikides.
- Rohepöörde läbiviimise kulud.
- Välised šokid.

Eesti majanduse prognoosid näitavad paranemist, kuid maailmamajanduse ebakindlus võib ka Eestit mõjutada

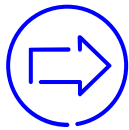
Euroopa Keskpanga intressilangedused ergutavad majanduskasvu märkimisväärselt

Eestlaste ostujõud kasvab, kuid aeglaselt. Hoogsam paranemine toimub eeldatavasti 2026

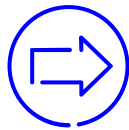
Hinnakasv aeglustub, kuid kaubanduspinged võivad inflatsioonile taas hoogu juurde anda

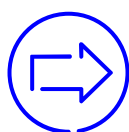

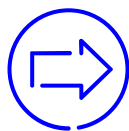
Prognoos Eesti majandusele ja tööturule

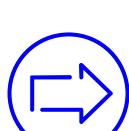
Indikaator	2025	2026
SKP kasv	+1,6%	+2,9%
Inflatsioon	3,6%	2,4%
Jooksevkonto bilanss	-1%	-0,7%
Keskmine brutokuupalk	2091€	2198€
Tööhõive muutus	-0,3%	+0,1%
Töötuse määr	7,3%	6,9%

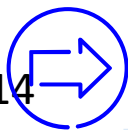
Ameerika tollitariifid aeglustaksid Eesti majanduskasvu tuntavalt

 Ameerika Ühendriigid on suuruselt 6. ekspordipartner Eestile. 2024 aastal oli eksporditud kaupade väärtus 714 miljonit eurot

 Eesti majandus toetub tugevalt ekspordile. Ameerika Ühendriikide tollitariifid Eestile aeglustaksid majanduskasvu tuntavalt, kuid ei tohiks tuua endaga kaasa majanduslangust

 Eestit mõjutaksid ekspertide sõnul enim tollide kauged mõjud

 Kaubandustollide kehtestamine mõjutab valuutakursse, kiirendab hinnakasvu ja vähendab tootmist, kuid praegu pole selge, kui pingelised kaubandussuhted meid ees ootavad

 Suurimad eksporditud kaupade sektorid Ameerika Ühendriikidesse 2024 aastal

Masinad ja mehaanilised seadmed	44,7%
Keemiatööstus	10,2%
Mineraalsed tooted	9,6%
Puit ja puittooted	8,4%
Mööbel, valgustid, mänguasjad	8,3%
Optika-, mõõte-, täppisinstrumendid, kellad, muusikariistad	7,9%
Metallid ja metalltooted	5%

OSKA trendikaardid, vaade lähitulevikku

Keskkonnasäästlikkus saab normiks

Kliimaneutraalsuse saavutamine

Rohepööre kui kasvumootor

Ringmajandus- ettevõtluse uus väljavaade

Digitehnoloogia ulatub kõikjale

Digitaliseerimine süveneb

Uued andmetealuslikud lähenemised jõuavad laiatarbesse

Tehisintellekt tegeleb järjest keerukamate ülesannetega

Automatiseerumise järel on endiselt suur vajadus

Igapäevaelu nutistub veelgi

Üleilmastumine võimeneb riskideks

Globaalsed väärtusahelad turbulentseks

Arengumaad muudavad väljakujunenud jõujooni

Ebamäärasus geopoliitikas tõuseb

Vastupanu kasvatamine riskidele

Rahvastikumuutused suunavad arengut

Maa ilma rahvaarv jätkab kasvamist, Eestis sõltub muutus peamiselt rändest

Elu- ja tööiga pikenevad, eri põlvkonnad õpivad koos töötama

Linnastumine ja ränne kujundavad ühiskondi ümber

Väärtusmaailm teiseneb

Paindlikum töö- ja õpimaailm

Suurenev sotsiaalne sidusus leevendab süvenevat ebavõrdsust

Keskendumine füüsilisele ja vaimsele tervisele

Isikustatum, kuid säästvam tarbimine

Prioriteedid

Kvalifitseeritud tööjõud

Paindlikkus tööõiguses

Bürokraatia vähendamine

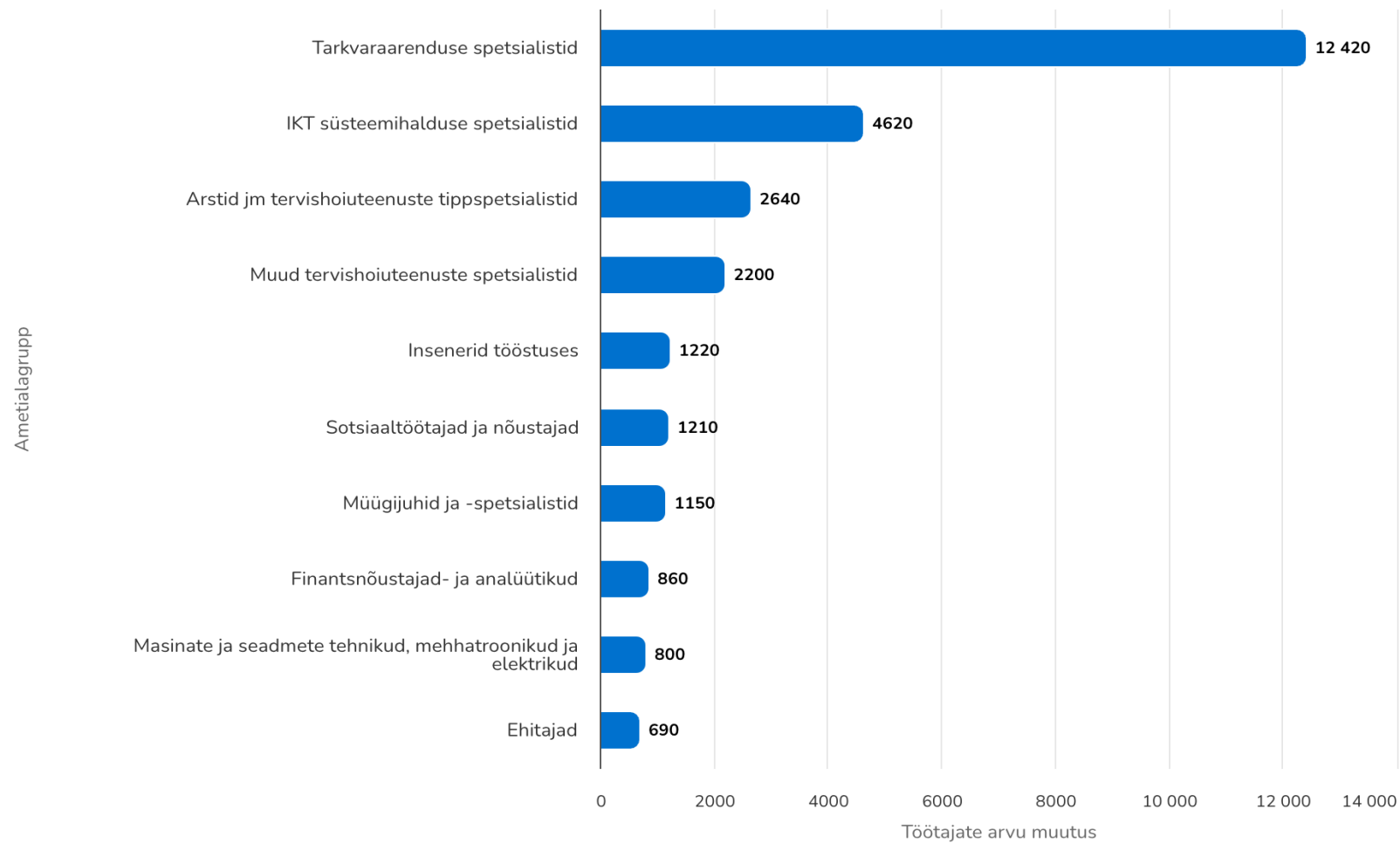
Aastas jääb 2000 inimest tööturult „puudu“

Pensionile jääjate asendamiseks ja uute ametikohtade täitmiseks on vaja aastas 18 000 inimest, samas kui tasemeõppest tööturule sisenejaid on u 16 000.

Puuduva osa peab katma tööhõive suurenemine mitteaktiivsete ja töötute arvelt ning ränne, sh Eesti elanike tagasiränne.

Joonis 15b. Suurima prognoositud hõivekasvuga (arvuliselt) ametialagrupid 2021–2031

Allikas: Statistikaamet, OSKA prognoos

Tööjõuvajaduse baromeeter

Tööjõu suur puudujääk

- Audioloogid ja logopeedid
- Elektrotehniliste alade tehnikud
- Eriarstid
- Eripedagoogid
- Psühholoogid
- Üldhariduskoolide vanema astme õpetajad

Tööjõu ülejääk

- Ajakirjanikud
- Andmesisestajad
- Arve- ja raamatupidamisametnikud
- Avalike suhete tippspetsialistid
- Hooneehituse lihttöölised
- Infotelefonide operaatorid
- Juhtivametnikud
- Kujundajad ja multimeediakunstnikud
- Müügiesindajad
- Raamatupidamise keskastme spetsialistid
- Sekretärid-asjaajajad ja sekretärid-juhiabid
- Töövahendajad
- Äri- ja avaliku halduse tippspetsialistid

Töõjõu pakkumise ja nõudluse vahelise tasakaalu hinnang järgmise 12 kuu pärast

Ametialad	Kogu Eesti	Harju mk.	Hiiu mk.	Ida Viru mk.	Jõgeva mk.	Järva mk.	Lääne mk.	Lääne Viru mk.	Põlva mk.	Pärnu mk.	Rapla mk.	Saare mk.	Tartu mk.	Valga mk.	Viljandi mk.	Võru mk.
6111 - Põllusaaduste ja köögivil...						=										
6112 - Puuvilja- ja marjakasvata...	Ei ole infot															
6113 - Aednikud, puukooli töötaj...	=	=		=	=	=	=	=	=	=	=	+	=	+	=	=
6114 - Segakultuuride kasvatajad	Ei ole infot															
6121 - Loomakasvatajad	-	-			-	-	=	-	-	--	-	=	=	-	-	=
6122 - Linnukasvatajad											=			=		
6130 - Põllusaaduste ja loomakas...															=	
6210 - Metsanduse jms oskustööta...	=		=	=	=	-	=	=	=	-	=	=	=	=	=	=
6221 - Veeloomade ja -taimede ka...	Ei ole infot															
6222 - Sisevete- ja rannapüügika...				=								=				

A close-up photograph of a light-colored dog, possibly a Labrador, with its head and eyes visible above a thick, white snowdrift. The dog's face is partially covered in snow, and its eyes are looking directly at the camera. The background is a vast, flat expanse of snow, creating a minimalist and serene winter scene.

Mida riik pakub?

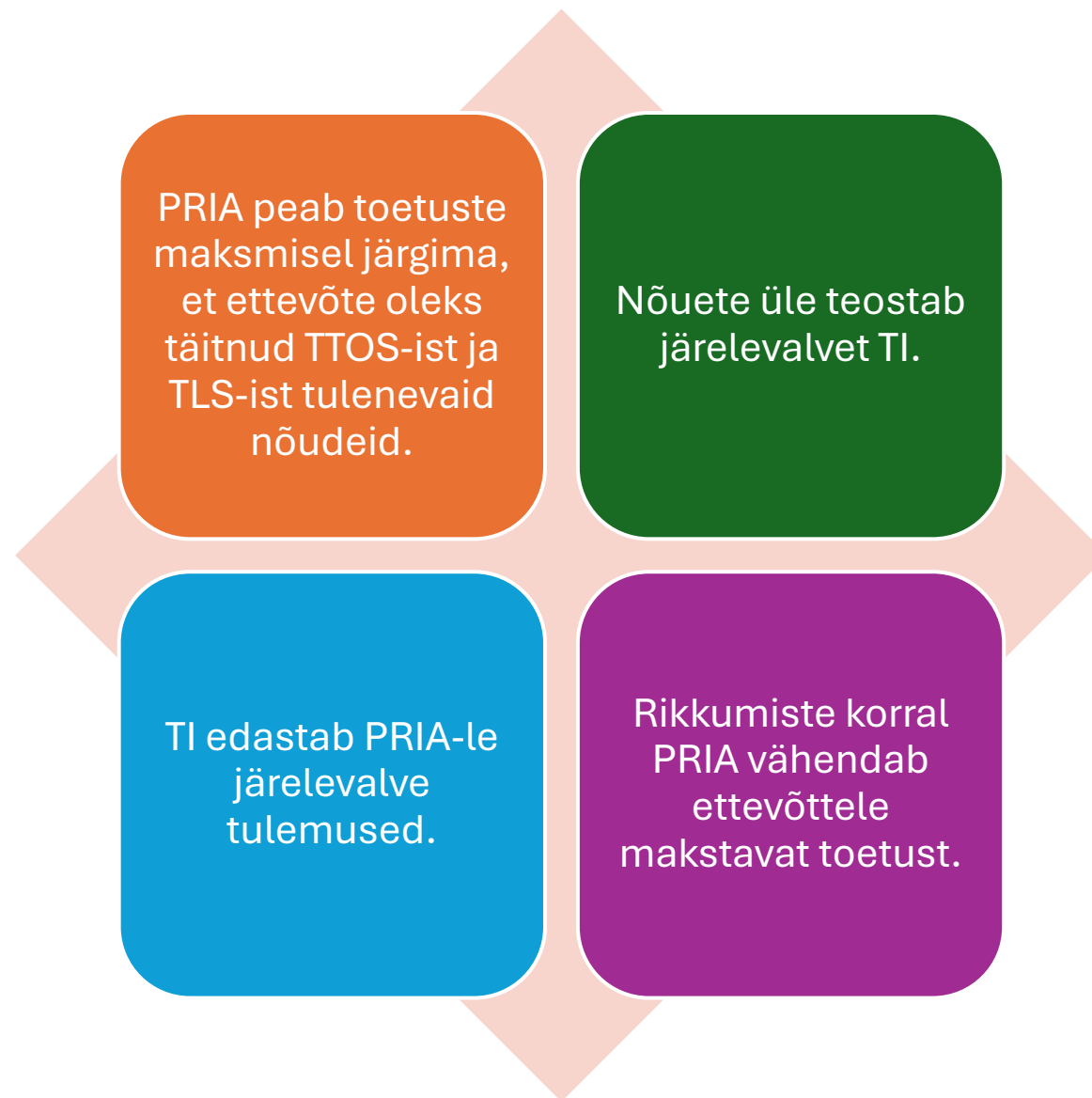
Tööinspektsiooni konsultatsioon

Eesmärgiks on teha ettepanekuid ja anda soovitusi ettevõtete töökeskkonna (sh psühhosotsiaalse) ja töösuhete parendamiseks.

Konsulterimine toimub ettevõttes kohapeal ja seda saab tellida üle kogu Eesti.

Teenus on kõigile soovijatele tasuta.

Sotsiaalne tingimuslikkus

Töötukassa – vähenenud töövõimega töötaja

Vähenenud töövõimega töötaja
toetamine - sotsiaalmaksu
hüvitamine; palgatoetus;
tööruumide ja vahendite
kohandamine; nõustamine

Töötaja koolitamine

- Koolitustoetus tööandjatele töötaja värbamiseks
- Töötaja koolituskulude hüvitamine tööandjale
- Seminarid
- Alaealise töötaja toetamine
- Minu esimene töökoht
- Rahvusvahelise kaitse saaja töötamise toetamine
- Tööpraktika
- Luba välismaalase töölevõtmiseks

An aerial photograph of a dense forest. The trees are mostly deciduous, with many showing bright yellow autumn foliage. Some evergreen trees are also visible, appearing in shades of green. The perspective is from directly above, looking down on the canopy.

aitäh!

Ulla.saar@mkm.ee